

Bart Diephuis

Kantelen

Je bent een snerend doetje. Je hebt het idee dat je het allemaal goed doet, maar die zelfgenoegzaamheid zou al waarschuwing genoeg moeten zijn geweest. Je werkt, je reist, je sport, natuurlijk, maar niets overdreven. Je let op je dieet, maar je gunt jezelf soms een wijntje bij het eten, want wat goed is voor de Fransen, zal jou geen kwaad doen, toch? Je kijkt links-rechts-links bij het oversteken, net zoals je moeder het je leerde, je zoekt geen ruzie, je wacht een half uur met zwemmen na het eten; je doet alles goed. Dan hoeft er niks te gebeuren, zou je denken. Niks ergs. Dat verwacht je.

En daar ga je dus de mist in.

Want opeens: een hoest, met bloed erbij, en voor je het weet loopt je leven op zijn eind, kantelt het zijn hoofd zoals jij zelf ook doet bij het lopen, maakt je leven als een vliegtuig abrupt een laatste bocht en stevent het op de grond af. Met allemaal verschrikte gezichten achter de kleine raampjes. Nou ja, een dergelijke analogie dan toch.

Je bent nog niet eens veertig.

De kuren slaan niet aan en dan bedenk je dat je weg wilt, weg naar een plek met goed weer, lekker eten en uitzicht op mooie dingen. Mooie dingen die het leven, hoe schraal ook, zin geven en de hemel verlichten net wanneer alles donker lijkt te worden. Oftewel kunst en vrouwen. Oftewel Italië. Eerst dacht je nog aan Spanje, maar de ranke vrouwen van Noord-Italië winnen. Lippizaners vergeleken met hun collega's, de stokkige werkpaarden in Spanje. Zeker, je hebt in Spanje ook prachtige vrouwen ontmoet, je hebt gevreeën met schepsels die zalig de diepste slaap verstoorden, maar je hebt er evenzoveel gezien die, harig als biologieleraars-sen uit De Peel, monobrauwisch en kurkdroog door het leven gingen. Vrouwen zoals je ze in Italië niet zag, die in Italië het daglicht schuwden, die in Italië door hun broers werden binnengehouden, angstval-lig maar liefdevol.

Je bent niet origineel. Je besluit tot Venetië.

Men neemt voor jou contact op met het Careggi ziekenhuis. Dottore Massimo Serpelinì ontvangt per fax je medische gegevens, informeert per mail vriendelijk precies wanneer je verwacht in Venetië

te verblijven en zegt minzaam toe in geval van nood voor je beschikbaar te zijn.

Je verblijft in een duur hotel op het Lido, in een hotel met palmen bij de ingang, en je bezoekt in het begin elke dag het wonderschone Peggy Guggenheim Museum. Je hebt er een aantal favorieten. Bijvoorbeeld Max Ernsts 'La Toilette de la Mariée' waarbij je vooral het Droste-effect waardeert. De combinatie van ligging, architectuur, indeling en collectie maakt een bezoek aan het Guggenheim in jouw ogen tot een veranderende ervaring. Hoeveel dingen, levend of dood, konden een dergelijke claim maken, laat staan waarmaken? Het is goed geweest te komen.

Je zit vaak in een mintkleurige stoel van hard plastic bij de deur naast de museumwinkel. Op een verhoging en met uitzicht op een binnenplaats annex tuin. Je vermoedt dat je hier dagen zo kunt zitten. Tevreden drink je je cappuccino uit, het koekje onaangeroerd op het schoteltje.

Als je aan je ziekte denkt, geef je ze altijd een vrouwennaam. Steeds een andere en niet eens per se een naam die voor jou betekenis heeft. Een stevige hoofdpijn: Ik haat Judith vanuit de grond van m'n hart. Een bloedige zakdoek: Wat Katharina me nu weer aandoet. Als je bleekjes aan het ontbijt zit: Is Iris weer bezig? Je weet het: Je zou vrouwen niet zo moeten haten. Het leven is te kort. Er kruipt een grimmige lach over je lippen.

Een lange blondine met het haar in een knot komt het trappetje op vanuit de tuin. Je bekijkt haar van top tot teen, ongegeneerd zoals toeristen zich soms toestaan; ze is misschien begin dertig, lang, zeker 1 meter 80, en ze draagt een halfdoorzichtige, witte jurk met kleine rode vruchtjes of bloemetjes erop – je bent op deze afstand niet zeker – en witte, open schoenen met een forse hak. Ze loopt langs je. Vruchtjes. Haar armen en benen zijn bleekwit met sporadisch een voorzichtige sproet, een patroon dat ook in haar gezicht de boventoon voert. De verveeldheid straalt er vanaf. Je weet dat ze cellulitis moet hebben (soms is een geklede vrouw nu een-maal beter), maar je weet ook dat het je niet zou storen (soms is een naakte

vrouw nu eenmaal beter).

Je bent een snerend doetje.

Je stelt je voor dat je haar aanspreekt. Hoe ze uit Krakow blijkt te komen en er een punt van maakt je uit te leggen dat je dat niet op z'n Duits moet uit-spreken. Ze zal Krakow zeggen, met nadruk, als jij Krakau zegt, met nadruk. Hoe je er achter komt dat ze altijd uit onhandigheid met deuren slaat en nooit haar mond helemaal gesloten heeft. Je stelt je voor dat je het snel uitmaakt omdat ze niet kan pijpen of vanwege haar twaalf tenen. Je stelt je voor dat je haar niet vertelt dat je gauw zult doodgaan, omdat je niet op haar gezicht wilt lezen dat het haar niets kan schelen.

Het valt je nu op dat haar gezicht er moe uitziet, ze heeft tijdens je dagdroom al drie keer onbeschaamd gegaapt. Krakow mag dan een fraaie stad zijn, manieren leerde je er blijkbaar niet. Ze doet je denken aan een geslagen hond. Je moet ophouden teveel in je hoofd te leven.

Je denkt dat het verslechteren begint, als je 's nachts zwetend wakker wordt van het springen van je hart, dat serieus lijkt te stuiteren, dat duwt en trekt. Je ademt zwaar en je denkt dat het mis is. Je belt de receptie en zij bellen op hun beurt het ziekenhuis. Het stuiteren neemt bijna meteen af, maar het zweten blijft. Ook het blaasbalgen van je longen houdt aan. Je had iemand mee moeten vragen, je broer, een goede vriend. Het was onverstandig helemaal alleen te gaan.

Dottore Serpelini stapt een half uur later kwiek de hotelkamer binnen, zet zijn tas op de stoel in de hal bij het meubel waarop een kleine tv staat, en loopt vervolgens door tot aan je bed, waar je op de lakens ligt.

Dottore Serpelini is een magere man, dun en pezig, met grijs haar en een ingevallen gezicht met borstelige wenkbrauwen. Hij heeft smalle lippen en donkerbruine, bijna zwarte ogen, die dicht bij elkaar staan.

'I came-a with-a helicopter,' zegt hij breedlachend en in zangerig Engels.

Hij vraagt je je hemd uit te doen.

(Dottore Serpelini woont al zijn gehele leven in Venetië. Zelfs toen hij medicijnen had gestudeerd in Verona was hij hier blijven wonen. Hij is al over de zeventig en geldt, ondanks zijn idiote privé-leven, als een autoriteit. Dat hij verkoos elk week-

end in het gezelschap van minderjarige lichtekooien door te brengen, deed aan zijn toewijding niets af. Dottore Serpelini was een zeer bekwame arts, slechts weinigen stierven onder zijn handen, en als hij hierin zijn kleine verzetje had, wie waren de Venetianen dan om hem dit te ontzeggen? Men kneep rustig een oogje toe. Sommigen gingen zelfs zo ver hun hoed aan te tikken in groet. Dat er vorig jaar met Carnaval zo'n jong meisje in een avond vol seks en bondage het leven had gelaten onder het bezwete lijf van de dokter, was evenmin een geheim. Noch dat die arme Serpelini naakt de gang op was gerend en bespottelijk met een Carnavalsmasker in z'n hand tegen de receptionist had geschreeuwd: 'Het was teveel! Mijn zaad heeft haar vermoord!' Moest hij hierom veracht worden? Maakte dit hem soms tot een minder goede dokter? Nee, dan wist men van andere artsen wel veel ergere dingen.)

Hij zegt je je weer aan te kleden.

'Is het zover?' vraag je. 'Is het afgelopen?'

Hij wuift zo overdreven van 'nee' dat je tot in het diepst van je binnenste onpasselijk wordt.

Je zit ingenieus in twee dekens gewikkeld in een lage stoel in het midden van de kamer als je uit een lichte, koortsige slaap wordt gewekt door een geluid. Door de openstaande balkondeuren klinkt duidelijk een sirene. Acqua alta, hoog water. Je sluit je ogen weer.

Je hebt goede en slechte dagen. Je zweet in dekens gewikkeld en je zweet in dunne lakens gepakt. Je zweet onder douches van het koudste water. Je zweet boven kommetjes met verrukkelijk citroenijs. Soms hoest je bloed op. Je sneert niet meer.

Je luistert soms naar muziek van Janá ek. Je houdt van een zacht pianostuk van hem, dat 'smrt' heet, wat dood betekent in het Tsjechisch. Dat vind je een mooi beeld; de dood als woord zonder klinkers.

Op een dag – je weet niet welke – word je wakker en vraag je: 'Wat zijn de openingstijden van het Dogenpaleis?' Je vraagt het zonder op te kijken en aan niemand in het bijzonder.

Die middag neem je een watertaxi en sta je een uur in de rij op het plein. De zon brandt op je onbe-

schermde schedel. Desondanks ril je voortdurend. Koortsig en ademloos strompel je na een uur de trappen op. Bij elke stap voel je hoe je lichaam protesteert. Je houdt je hoofd nog meer gekanteld dan anders, zweet plakt de haren in je nek aan elkaar. Mensen kijken je aan, maar niemand zegt of doet iets. Ze laten je begaan. Ook zieke mensen mogen kunst willen zien, denken ze. Misschien wel juist zieke mensen?

Nog een paar passen en dan ben je er. De zaal die je zoekt, de zaal met Jeroen Bosch' vierluik 'De Gang naar het Paradijs en de Hel', en het is hier dat je ten slotte je laatste kracht verliest en valt. Terwijl je valt hoor je niets meer. Niet geleidelijk of langzaam erger wordend, maar opeens hoor je niets meer. Wat wel geleidelijk en traag wegvalt, is de herinnering aan geluid, je kunt je steeds minder geluid herinneren. Eerst kun je je niet meer herinneren of je bij het binnengaan van de zaal nog wel iets gehoord had. Daarna twijfel je of het op de boot naar het paleis ook al niet zo was geweest. En vanochtend? Was je toen ook al doof? Waarom was je dat dan niet opgevallen? Waarom kun je je dat niet herinneren?

Een suppoost trekt je half overeind, zet je met je

rug tegen de wand. Zweet doordenkt je kleren en je maakt een donkere plek op de muur. Ze brengen je naar het ziekenhuis. Ze geven je pijnstillers en koortsremmers, dienen vocht toe en laten een zoutoplossing lopen via een infuus. Niemand praat tegen je. Het wordt nacht voordat je bijkomt.

Je ontslaat jezelf de volgende dag. De dokter heb je niet gezien. Je sleept jezelf naar een terras en blijft daar zitten totdat de avond valt, dan neem je een watertaxi terug naar je hotel. Een hotel met palmen bij de ingang. Je overweegt jezelf halverwege het centrum en het Lido overboord te gooien, of misschien pas bij het aanmeren. In het donker zouden ze je misschien niet eens zien ondergaan. Jij, die alles goed doet. Je zou het kunnen doen, maar doet het niet. Je kijkt over de reling, terug over het schuimende water. Je ziet een streng van verlichte boeien op het water, als een drijvende slinger, een verdwaalde Chinese draak.

Je doet het niet. ■